

กลยุทธ์สำหรับครอบครัว ในการพัฒนาพฤติกรรมอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมในเด็กไทย

ดร.พรรณี บุญประกอบ
ดร.วิลาสลักษณ์ ชั่ววัลลี
ดร.มนัส บุญประกอบ

ภายใต้โครงการแม่บท : ชุดโครงการครอบครัว

สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ISBN 974-9849-21-3

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจรูปแบบการจัดกิจกรรมในครอบครัวที่เอื้อต่อการพัฒนาพฤติกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในวัยเด็ก ศึกษาอิทธิพลของตัวแปรด้านชีวสังคม ด้านจิตสังคม และด้านการพัฒนาในครอบครัวที่มีผลต่อพฤติกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และพัฒนาคู่มือสำหรับผู้ปกครองในการพัฒนาพฤติกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในเด็ก

การวิจัยนี้ได้แบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ระยะ โดยในระยะที่ 1 ได้ทำการวิจัยเชิงสำรวจ โดยศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านชีวสังคม ด้านจิตสังคมและด้านการพัฒนาพฤติกรรมในครอบครัวกับพฤติกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของเด็กโดยทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียน 3 แห่ง ได้แก่ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

ระยะที่ 2 ได้ทำการวิจัยเชิงพัฒนาและทดลอง โดยนำผลจากการศึกษาระยะที่ 1 มาพัฒนาเป็นคู่มือสำหรับผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมพัฒนาพฤติกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในเด็ก โดยนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียน 3 แห่ง เช่นเดียวกัน ใช้เวลาประมาณ 7 สัปดาห์

ผลการศึกษาพบว่า ตัวแปรด้านชีวสังคมและตัวแปรด้านจิตสังคมบางตัวมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของเด็ก ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา และสังกัดของโรงเรียน การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและแบบใช้เหตุผล และความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการพัฒนาพฤติกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของเด็ก

การอธิบายพฤติกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยตัวแปรทางด้านจิตสังคม พบว่า ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล และระดับการศึกษามีอำนาจในการอธิบายพฤติกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมได้สูงที่สุด โดยมีคะแนนสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน $(\beta) = .19$ และสามารถร่วมกันอธิบายพฤติกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมได้ร้อยละ 8

ผลการทดลองใช้คู่มือการจัดกิจกรรม พบว่า พฤติกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของเด็ก ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการอบรมบุตรในเรื่องการอนุรักษ์ พบว่าไม่แตกต่างกันทั้งในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม